

TOPSECTOR

TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN

Innovatie – en subsidienieuws vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen – december 2015

Nieuwsbrief¹ vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen over de mogelijkheden voor ondersteuning van kennis- en innovatieprojecten via internationale, nationale en regionale subsidie programma's.

Inhoudsopgave

Europa

Commissie kiest voor circulaire economie	3
Wordt Lund 2015 ook een game changer?	4
H2020-Fast Track to Innovation for SMEs now open	6
Several new H2020 calls are open	7
Evaluatie KP7 roept op tot strategische keuzes	7
EU verwelkomt Tunesië in Horizon 2020	8
BEU 2016 - The fourth Bioeconomy Stakeholder Conference, 12-13 April 2016, Utrecht, the Netherlands	9
ERA-NET Cofund: ERA-GAS expected to open 1 march 2016	10
Matchmaking event ERA-NET Cofund Smart Urban Futures (ENSUF) Call on 21 January 2016	11
New EIP-AGRI challenges for 2016 set	12
What else is happening in the world of agricultural innovation?	12
Mainstreaming precision farming: optimising inputs and yields	12
Short supply chains: diverse and great potential for farms	13
Interactive innovation in motion: getting inspired by the first multi-actor projects in H2020	13
EIP water initiative: Water Innovation Hubs: where they are & what they do	14
Save the date: Next EIP Water Conference in Leeuwarden on 10 February 2016	14
Euregio Maas-Rijn: nieuw grensoverschrijdend samenwerkingsprogramma goedgekeurd	16
OP-OOST Bijstelling kwaliteitseis "Innovatiesamenwerkingsprojecten"	17

¹ Berichtgeving is mede gebaseerd op de Subsidie- en innovatienieuwsbrief van de International helpdesk van Wageningen International.

Internationaal

The Netherlands and Brazil agree on an intensive public-private program on sustainable bio refineries	18
De 10 technologieën die de toekomst van de maakindustrie gaan bepalen	19
Klein groepje landen leidt in belangrijkste technologieën met groeipotentieel	19
Chinese universiteiten bezig met inhaalslag op rest van de wereld	19

Nationaal

Honoreringen Green Genetics	20
59 miljoen voor nieuwe innovatieprojecten in 2016	21
Meerjarenprogramma Topsector Logistiek: 6 consortia aan de slag binnen Accelerator	21
Netwerkdag 2016 TKI Uitgangsmaterialen in Nieuwegein 12 april 2016	22
Te weinig gelden sturing voor landbouwinnovatie	23
De eerste Nationale Wetenschapsagenda is klaar	23
Nieuwplatform voorkennis ove MKB	24

Regionaal

Subsidie voor innovaties in Gelderland	25
GreenBrains kennisvouchers	25

EUROPA

De Europese commissie (EC) heeft een EU-strategie 2020 geformuleerd met 3 prioriteiten (*smart growth, sustainable growth, inclusive growth*) met 5 ambitieuze doelen (werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale cohesie, energie/klimaat) en 7 *flagshipinitiatives*, waaronder de Innovation Union. Met Innovation Union beoogt de EU om van Europa een wereldspeler te maken op gebied van wetenschap, de wijze van samenwerking tussen publieke en private partijen revolutionair te veranderen, en knelpunten weg te nemen zodat ideeën sneller hun weg vinden naar de markt.

H2020 is het financiële instrument van de Innovation Union, een instrument voor groei en banen. Dus niet alleen meer gericht op onderzoek, maar ook koppeling aan innovatie met een focus op de maatschappelijke uitdagingen waar de EU voor staat. H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie. Programmering vindt centraal plaats door Brussel. Binnen Europa wordt in toenemende mate (op vrijwillige basis) nationale onderzoeksprogramma's op elkaar afgestemd in gezamenlijke Joint Programming Initiatives (**JPI**) en via European Research Activities netwerken (**ERA netten**).

Daarnaast zijn er de zogenaamde Structuur- en investeringsfondsen waarbij programmering decentraal plaatsvindt door de lidstaten. Voor T&U zijn relevant: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (**EFRO**) en Interregionale samenwerking tussen lidstaten (**INTERREG**).

Commissie kiest voor circulaire economie

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 49 | 2015

Met het New Circular Economy Package hoopt de Europese Commissie de transitie naar een circulaire economie te stimuleren. In deze transitie heeft onderzoek en innovatie een kerntaak te vervullen. In het Horizon 2020 werkprogramma 2016-2017 is dan ook 650 miljoen euro gereserveerd voor calls en introduceert de commissie de 'Innovation deals', die obstakels in regelgeving moeten identificeren en aanpakken.

Focus op vijf prioriteiten

Het actieplan van de Europese Commissie, onderdeel van het pakket, zal zich richten op **productieprocessen, consumptieve afvalverwerking en hergebruik**. Hierbij geeft zij prioriteit aan een **vijftal focus gebieden**, namelijk **1. plastics, 2. voedselafval, 3. kritieke grondstoffen, de 4. bouw- en sloopsector en 5. bio-based producten**. Het actieplan wilde Commissie nog tijdens haar termijn implementeren.

De rol van O&I

De mededeling van de Europese Commissie voorziet een **cruciale rol voor onderzoek en innovatie** in de **transitie naar een circulaire economie**. Dit vertaalt zich in een aantal acties, die de Commissie heeft opgenomen in haar actieplan. Een belangrijk onderdeel hiervan is al uitgevoerd, namelijk de publicatie van Horizon 2020 calls met een totale waarde van **650 miljoen euro** in het werkprogramma 2016-2017. Ook start de Commissie met een pilot voor 'Innovation Deals', tevens opgenomen in het werkprogramma 2016-2017. Deze hebben als doel knelpunten in wet- en regelgeving weg te nemen. Hierbij wordt een overeenkomst afgesloten tussen belanghebbenden en publieke autoriteiten. Dit initiatief lijkt sterk op de Nederlandse 'Green Deals'.

Afvalrichtlijn herzien

Naast de mededeling en het actieplan, doet de Commissie ook een voorstel om enkele richtlijnen met betrekking tot afval te herzien. Ook zijn de resultaten van een eerder dit jaar gehouden publieke consultatie gelanceerd.

Tijdlijn

De richtlijnen zullen de gewone wetgevende procedure volgen en dus door zowel de Raad als het Europees Parlement moeten worden geaccordeerd. De tijdlijn is dus afhankelijk van de tijd die beide instellingen nodig hebben een eigen positie te bepalen en met elkaar een compromis te bereiken. Over de mededeling en het actieplan zal de Raad onder het Nederlandse voorzitterschap een stakeholder bijeenkomst organiseren in het voorjaar. Vervolgens is de verwachting dat de Raad in de tweede helft van het Nederlandse voorzitterschap Raadsconclusies zal aannemen op dit onderwerp.

Meer informatie

Persbericht http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6203_en.htm?locale=en :

Wordt Lund 2015 ook een game changer?

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 50 | 2015

In 2009 organiseerde Zweden als voorzitter van de Europese Unie (EU) de conferentie *New Worlds - New Solutions* in de Zweedse universiteitsstad Lund. De centrale vraag van de conferentie was hoe Europa moest reageren op de zogenaamde *Grand Challenges*: de milieukundige, economische, sociale en andere uitdagingen waarvoor Europa zich gesteld zag. Deze uitdagingen, vaak het gevolg van de wereldwijde transformatie en geformuleerd in termen van problemen en bedreigingen, zouden moeten worden omgezet in kansen voor de verhoging van de leefkwaliteit van de Europese burger. Het moest een duidelijk proactieve aanpak worden: Europa moest de regie gaan voeren over de aanpak van deze *Grand Challenges*.

Zes jaar na de publicatie van de LundDeclaration 2009 heeft de Europese Commissie Zweden opnieuw uitgedaagd; nu om de '**thermometer in Lund-2009 te steken**'. Zweden pakte deze handschoen op en organiseerde op 4 december de conferentie '*Lund revisited*'. De conferentie bestond uit drie delen. In het eerste deel werd gesproken over de (betere) afstemming van de nationale onderzoeksprogramma's in Europa. Het tweede deel zoomde in op de deliverables van Lund 2009 en in het laatste deel werd de Lund Declaration 2015 gepresenteerd en besproken door Robert-Jan Smits, directeur-generaal van DG RTD van de Europese Commissie, met hoge vertegenwoordigers en bewindspersonen verantwoordelijk voor onderzoek uit Denemarken, Noorwegen, Oostenrijk, Slowakije en Zwitserland. De hoofdboodschap van de verklaring is:

Europe must speed up solutions to tackle grand challenges through alignment, research, global cooperation and achieving impact.

De conclusie na een dag vol met debat is dat de maatschappelijke uitdagingen nog steeds leidend (zouden moeten) zijn in de ERA, maar dat veel meer politieke steun vanuit de lidstaten nodig is.

De Lund verklaring 2015

In de afsluitende paneldiscussie tussen de hoge vertegenwoordigers en staatssecretarissen voor onderzoek en Robert-Jan Smits werd de Lund Declaration 2015 besproken. Geconcludeerd werd dat excellentie "*should be the key driver of EU research*" en dat er ook meer aandacht moest zijn voor '*smart diversity besides smart specialization*'. Verder concludeerde het panel dat:

- onderzoek alleen niet in staat is alle maatschappelijke uitdagingen op te lossen;
- onderzoek moet worden gekoppeld aan innovatie om werkelijk relevant te zijn;
- investeringen in onderzoek hun grenzen kennen.

Concluderend

Na afloop van de bijeenkomst mag worden geconcludeerd, dat de inhoud van de Lundverklaring 2009 allerminst dood, vergeten of achterhaald is. De aandacht die wordt gevraagd in de nieuwe verklaring voor een groter politiek commitment voor de afstemming van de nationale onderzoek- en innovatie agenda's lijkt meer dan terecht. Wat voor deze afstemming óók nodig is, namelijk onderling vertrouwen tussen en

solidariteit van lidstaten, maar ook tussen lidstaten en geassocieerde landen, werd wel zijdelings benoemd maar niet nader uitgewerkt. Gezien de realiteit waarin Europa zich bevindt, was dit misschien ook niet mogelijk. Het is ook deze realiteit die het antwoord op de vraag of The Lund Declaration 2015 dezelfde impact kan hebben als de verklaring uit 2009 richting geeft. Lund 2015 gaat verder op de weg die in 2009 is ingeslagen. De oplossingen voor de grote maatschappelijke uitdagingen zijn in al die jaren niet dichterbij gekomen, wel wordt steeds meer duidelijk wat er voor nodig is om Europa een proactieve en leidende rol te laten spelen in deze oplossingen. Ook daar is politieke wil voor nodig. Blijft over de timing van dit initiatief zo vlak voor het Nederlands voorzitterschap. Met de meeste prioriteiten op het gebied van kennis op gelijnd, is deze timing wellicht wat ongelukkig.

Meer informatie

Publicatie

http://www.vr.se/download/18.249c421a1504ad6d28144942/1444391884365/Lund_Declaration_2009.pdf:

The Lund Declaration

Publicatie

http://www.vr.se/download/18.34f000731515db13770f067b/1449066274419/Background+paper+to+the+Lund+Declaration+2015_final.pdf: Background paper to the Lund Declaration 2015

Publicatie http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/moedas/announcements/european-research-and-innovation-global-challenges_en: Speech Moedas

Publicatie

<http://www.vr.se/download/18.43a2830b15168a067b9dac74/1449241430717/The+Lund+Declaration+2015.pdf>: The Lund Declaration 2015

Website <http://www.share-project.org/>: SHARE-project

H2020

H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie.

H2020 heeft drie pijlers:

- **Excellent Science** met grensverleggend onderzoek en diverse opleidingsmogelijkheden voor wetenschappers (beurzen, uitwisseling, opleiden PhDs);
- Competitive Industries** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia en specifieke regelingen voor MBK (SME);
- Societal Challenges** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia gericht op maatschappelijke agenda.

H2020-Fast Track to Innovation for SMEs now open

Source: *Participantsportal*

For the Fast Track to Innovation Pilot (**FTIPilot-01-2016(IA)**) the submission session is now available with the following Cut-off dates: **15 March 2016** 17:00, **01 June 2016** 17:00 and **25 October 2016** 17:00. The available budget of €100 million will be divided equally between each cut-off date.

The EC contribution will 70% of the eligible costs, expected size of projects will be in the range of € 1 million to € 2 million per project, to a maximum of € 3 million in certain cases. At least **three and maximum five legal entities** can participate in a project. Each of the three shall be established in a different Member State or associated country. All three legal entities shall be independent of each other.

At least one of the following minimum conditions shall be met:

either

-at least 60% of the overall budget of the proposal must be allocated to consortium partner(s) from industry

or

-the minimum number of industry participants must be 2 in a consortium of 3 or 4 partners, and 3 in a consortium of 5 partners.

The **maximum EU contribution per project is EUR 3 million**. Proposals shall relate to any field under the specific objective 'Leadership in enabling and industrial technologies' and/or to any of the specific objectives under the priority 'Societal challenges'.

A proposal shall include a business plan.

Only applications involving entities all of whom are established in the EU Member States or countries associated to Horizon 2020 are eligible. A maximum of 5 legal entities can participate in a project. At least one of the following minimum conditions shall be met.

For more information and all the forms

<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/5060-ftipilot-01-2016.html>

For the three cut off dates all together €100 million available.

Several new H2020 calls are open

Source: Participants portal

The EC has opened / published several new H2020 calls the 8th of December. The following calls are opened now:

- H2020-SCC-2016-2017 SMART AND SUSTAINABLE CITIES
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-scc-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-SCC-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-LCE-2016-2017 COMPETITIVE LOW-CARBON ENERGY
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-lce-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-LCE-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-INFRAIA-2016-2017 Integrating and opening research infrastructures of European interest
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-infraia-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-INFRAIA-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-FETOPEN-2016-2017 FET-Open – Novel ideas for radically new technologies
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-fetopen-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-FETOPEN-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-FETPROACT-2016-2017 FET Proactive – Boosting emerging technologies
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-fetproact-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-FETPROACT-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-LCE-2016-2017 COMPETITIVE LOW-CARBON ENERGY
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-lce-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-LCE-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-INFRAINNOV-2016-2017 Fostering the innovation potential of Research Infrastructures
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-infrainnov-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-INFRAINNOV-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-INNOSUP-2016-2017 For a better innovation support to SMEs
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-innosup-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-INNOSUP-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-EINFRA-2016-2017 E-Infrastructures
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-einfra-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-EINFRA-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>
- H2020-FETOPEN-2016-2017 FET-Open – Novel ideas for radically new technologies
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-fetopen-2016-2017.html#c,topics=callIdentifier/s/H2020-FETOPEN-2016-2017/1/1&+OPEN/asc>

For more information:

https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/call_updates.html

Evaluatie KP7 roept op tot strategische keuzes

Bron: Neth-ER nieuwsbrief week48 | 2015

Horizon 2020 en toekomstige Europese kaderprogramma's moeten zich richten op een beperkt aantal strategische onderzoeksterreinen. Europa moet zich ten doel stellen op deze terreinen toonaangevend in de wereld te worden. Dat is een van de aanbevelingen uit het ex-post evaluatierapport van KP7 dat werd gepresenteerd. Het rapport werd door internationale experts opgesteld onder leiding van Louise Fresco, voorzitter van Wageningen University & Research Centers

Leidend in de wereld

In het evaluatierapport wordt gepleit voor het maken van strategische keuzes bij het opstellen van toekomstige Europese kaderprogramma's voor onderzoeken innovatie. Dit moet ervoor zorgen dat

financiële middelen maximaal bijdragen aan de positie van Europa in de wereld. Het is volgens Fresco en haar collega's belangrijk dat de kaderprogramma's veel ambitie hebben op de *'critical challenges and opportunities of our time'*. Naast deze zijn er nog vier aanbevelingen in het rapport die moeten bijdragen aan de positie van Europa als *'hub of global innovation and knowledge generation'*:

1. *Ensure focus on critical challenges and opportunities in the global context;*
2. *Align research and innovation instruments and agenda in Europe;*
3. *Integrate the key components of the Framework Programmes more effectively;*
4. *Bring science closer to the European people;*
5. *Establish strategic programme monitoring and evaluation.*

De resultaten van KP7

Door KP7 heeft excellent onderzoek een boost gekregen in Europa. Volgens het rapport hebben bijvoorbeeld de ERC Grants baanbrekend onderzoek in Europa versterkt. Verder heeft KP7, met ESFRI, bijgedragen aan investeringen in onderzoeksinfrastructuren. De programmaonderdelen FP7-PEOPLE, FP7-COOPERATION en FP7-CAPACITIES hebben volgens het rapport excellentie in onderzoek zowel op institutioneel niveau als op individueel niveau aangemoedigd. Andere resultaten van KP7 zijn volgens het rapport de verdere ontwikkeling van de ERA, het betrekken van het mkb en de industrie bij innovatie en onderzoek, en het bevorderen van mobiliteit van onderzoekers.

Terug- en vooruitkijken

Dit ex-post evaluatierapport is het sluitstuk van de evaluatie van KP7 en het moet bijdragen aan het verbeteren van Horizon2020 en toekomstige kaderprogramma's. Het rapport is opgesteld op basis van een grote hoeveelheid informatie, onder andere eerdere evaluaties van specifieke onderdelen van het kaderprogramma.

Meer informatie

Publicatie

http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/fp7_final_evaluation_expert_group_report.pdf#view=fit&page=mode=none:

EU verwelkomt Tunesië in Horizon 2020

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 49 | 2015*

Met het tekenen van de 'agreement associating Tunisia to Horizon 2020' kunnen Tunesische onderzoekers en bedrijven vanaf 1 januari 2016 volledig participeren in Horizon 2020. Met deze historische toetreding telt Horizon 2020 14 geassocieerde landen.

Carlos Moedas, Europees Commissaris voor Onderzoek, Wetenschap en Innovatie, zei bij de ondertekening: *"This agreement is a historical one. It shows that through research and innovation, the EU is supporting the young Tunisian democracy and helping to invest in knowledge as a foundation of future development."*

Tunesië in Europees onderzoek

De overeenkomst geldt voor de jaren 2016-2020 en moet nog wel geratificeerd worden door het Tunesische nationale parlement. Voorheen deed Tunesië enkel mee met de Europese kaderprogramma's voor onderzoeken innovatie als "third country". In KP7 deed Tunesië vooral mee binnen de sectoren voedselveiligheid en duurzame agricultuur.

Meer informatie

Persbericht <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&year=2015&na=na-011215>:

Tunisia joins Horizon 2020, the EU's Research and Innovation Programme

JPI - FACCE

Het Joint Programming Initiative on Agriculture, Food Security and Climate Change (JPI FACCE) brengt 21 EU-landen samen die gezamenlijk werken aan een geïntegreerde Onderzoekagenda op het gebied van duurzame land- en tuinbouw, voedselzekerheid en klimaatverandering.

De strategische onderzoekagenda van FACCE-JPI omvat vijf kernthema's:

1. Sustainable food security under climate change, based on an integrated food systems perspective: modeling, benchmarking and policy research perspective
2. Environmentally sustainable growth and intensification of agricultural systems under current and future climate and resource availability
3. Assessing and reducing trade-offs between food production, biodiversity and ecosystem services
4. Adaptation to climate change throughout the whole food chain, including market repercussions
5. Greenhouse gas mitigation: nitrous oxide and methane mitigation in the agriculture and forestry sector, carbon sequestration, fossil fuel substitution and mitigating GHG emissions induced by indirect land use change

BEU 2016 - The fourth Bioeconomy Stakeholder Conference, 12-13 April 2016, Utrecht, the Netherlands

Bron: Joint Programming Newsletter, december 2015

Preparations for the fourth Bio economy Stakeholders conference are underway. The Bio Economy Utrecht 2016 will take place on 12 and 13 April 2016 and is being organized under the auspices of the Dutch EU Presidency, co-organized by the Netherlands Ministry of Economic Affairs and the European Commission.

The conference is an action under the European Bio economy Strategy and Action Plan, and as such it also serves as an important input to the future orientation of the European Bio economy Strategy, which will be reviewed and evaluated in 2016 by the Commission.

During this two-day conference, the results of previous high-level events, e.g. the SCAR Foresight Conference, the Bio economy Investment Summit and the Global Bio economy Summit, will converge to develop a 'Stakeholders' Manifesto for the Bio economy in Europe': a road map and a shared commitment to shape the bio economy through collaboration and dialogue.

Registration will open at the end of 2015. Further information about the program and practical matters will follow in the coming months.

ERA netwerken

Het doel van een ERA-net is het bevorderen van samenwerking en afstemming van onderzoekactiviteiten in verschillende EU-lidstaten binnen bestaande nationale programmering van onderzoek. Financiering vindt plaats door de afzonderlijke lidstaten (in Nederland door NWO en EZ) en soms ook door de EU (ERA-net Cofund).

ERA-NET Cofund: ERA-GAS expected to open 1 march 2016

Bron: Joint Programming Newsletter, december 2015

A second ERA-NET Cofund action is under preparation by the Joint Programming Initiative on Agriculture, Food Security and Climate Change (FACCE-JPI) which corresponds to a topic suggested to the European Commission by FACCE-JPI. The proposal, led by Ireland, has been positively evaluated and is now in EC grant agreement preparation. In addition to JPI countries, New Zealand and the US are participating in the ERA-NET.

The consortium consists of 21 partners from European Member States countries, Associated countries and the US and New Zealand. The ERA-GAS Co fund will pool significant national resources in support of this joint programming initiative, with a total budget of between €13.6 and €13.9 million, including the EU funding top-up.

The aim of this ERA-NET Cofund is to strengthen the transnational coordination of research programmes and provide added value to research and innovation on greenhouse gas (GHG) mitigation in the European Research Area. The ERA-NET will cover aspects of monitoring and mitigation of agricultural GHG, including such aspects as reducing uncertainties and improving national agricultural GHG inventories (e.g. with ICOS), the role of climatic variability and agricultural and forestry practices for GHG emissions, the technical and economic potential of CH₄ and N₂O mitigation, carbon sequestration and reduced emissions from energy use and pre-chain inputs, emissions/removals certification, economic and policy measures, including trade, barriers to implementation, life cycle assessment.

The running of this ERA-NET COFUND is assured by a set of coordination and organisation activities, including the running of the co-funded call, organisation of the evaluation and selection procedures, and the organisation of additional activities.

Christine Bunthof of Wageningen UR leads the Work Package 7 which is to ensure the link and coherence with the FACCE JPI and other actions and to develop the long term strategy for agricultural and forestry greenhouse gases. The Dutch ministry of Economic Affairs leads the Work on Communication, Exploitation and Dissemination of the results, in which Wageningen International will probably be heavily involved to organise programme seminars, and communications.

The call is expected to open in 1 March 2016.

Matchmaking event ERA-NET Cofund Smart Urban Futures (ENSUF) Call on 21 January 2016

Bron: Joint Programming Newsletter, december 2015

In the ERA-NET Cofund Smart Urban Futures (ENSUF) Call, cities and civil society in Europe can address urgent and long-term challenges by co-creating ideas and projects. The ENSUF call has been established by JPI Urban Europe in order to initiate a transnational joint call for RDI proposals. The call topics will enable participants to develop projects that aim for substantial impact in shaping smart urban futures. A total amount of public funding of maximum 24.5 M€ will be provided by national and regional funding agencies from 18 European countries, including support from Horizon 2020. See the attached flyer for more information.

During this Matchmaking Event, representatives of municipalities, social entrepreneurs, scientists and other interested parties can meet to explore ideas for building a consortium together to submit a pre-proposal in the ENSUF call. In the Netherlands, the VerDuS knowledge initiative (NWO, Platform 31, the Ministry of Infrastructure and the Environment and the Ministry of the Interior and Kingdom Relations) participates in the ENSUF call and organises this matchmaking event.

[Sign up here](#) to participate in the ENSUF matchmaking on 21 January 2016.

Location: De Munt, Leidseweg 90, Utrecht

Time: 13.30 - 18.00 h

For more questions or inquiries, please contact Carolien Maas at c.maas@nwo.nl / 070-3440511 or Colette Bos at co.bos@nwo.nl / 070-3494706

European Innovation Partnerships (EIP)

De vorming van European Innovation Partnerships (EIP) is een nieuwe benadering binnen de Europa 2020 Strategie. Doel van EIP is de kloof te dichten tussen wetenschap en praktijk door:

- Kennisdoorstroming te bevorderen via meer praktijkgericht onderzoek (pilots, demo's)
- Input vanuit de praktijk te genereren voor de onderzoekagenda van H2020

Middelen voor EIP-agri komen uit twee bronnen:

- **H2020** (via projecten en netwerken)
- **Rural Development** (via Operational Groups)

New EIP-AGRI challenges for 2016 set

Bron: *Newsletter on Agriculture & Innovation, issue 28, December 2015*

On Tuesday 17 November 2015 the members of the Subgroup on Innovation prepared the EIP-AGRI outline work plan for 2016, based on input gathered during the previous Subgroup meeting and topics proposed by EIP-AGRI network members on our website. Themes of the new work plan include, among others, wood mobilisation, livestock, wine and perennial crop diseases, urban food policies. These themes elaborate further on the thematic priorities as laid down by the Rural Network Assembly. They will feed into new EIP-AGRI Focus Groups, workshops and seminars and be coordinated with the ENRD thematic activities. [All information on the third meeting of the Subgroup is available here](#)

Learn more about the Subgroup and its relation to the EIP-AGRI network in the [updated EIP-AGRI Network brochure](#).

What else is happening in the world of agricultural innovation?

Bron: *Newsletter on Agriculture & Innovation, issue 28, December 2015*

Over the next few months, a number of interesting events will be organised all over Europe on a variety of agricultural topics including Digital agriculture industry and organic farming.

You can check the EU calendar [here](#).

Should you have information about interesting events in the coming months, please let us know: newsletter@eip-agri.eu

Mainstreaming precision farming: optimising inputs and yields

Bron: *Newsletter on Agriculture & Innovation, issue 28, December 2015*

"My farm uses GPS, remote sensing, satellite navigation, soil moisture probes, humidity sensors, weather stations, soil scanners and more. As a result, we save water and fertiliser and use less crop protection products. We also save a lot of fuel" Jacob van des Borne (Netherlands), one of the experts from the EIP-AGRI Focus Group on mainstreaming precision farming. Find out more about optimising inputs and yields in the [EIP-AGRI factsheet on Mainstreaming Precision Farming](#).

Short supply chains: diverse and great potential for farms

Bron: Newsletter on Agriculture & Innovation, issue 28, December 2015

“Short food supply chains in Europe are very diverse but offer great potential for farms to secure a higher share of the retail value of food through moving closer to the consumer. The Focus Group identified potential solutions to organisational, technical and financial barriers that restrict the scaling up of profitable short food chains to allow more farms to benefit. I hope farmers and policy makers use our recommendations to overcome these barriers.” - Martin Collison (UK), expert from the [EIP-AGRI Focus Group on Short Food Supply Chains](#).

Read the recommendations, case studies and inspiring ideas in the [Focus Group report](#). A [factsheet](#) summarising the key points addressed is also available.

Do you have an idea for an EIP-AGRI Focus Group?

Bron: Newsletter on Agriculture & Innovation, issue 28, December 2015

With the planning for 2016 already quite advanced, we are starting to look for new ideas for Focus Groups to be tackled in 2017. If you have an idea for an issue or question for which a Focus Group could be the right tool to spark innovation, please [tell us about it before June 2016](#).

Interactive innovation in motion: getting inspired by the first multi-actor projects in H2020

The multi-actor approach is an innovative concept which was introduced in Horizon 2020 for the first time in 2014 for agriculture and forestry projects. For most applicants, be they from the science community or from the farming and forestry sector, the concept is still new and raises a lot of questions. As Horizon 2020 invests massively in multi-actor projects, with nearly half a billion euros over the first four years, it is important to get the concept right.

The European Commission organised a workshop to share experience with the coordinators and partners of the first multi-actor-projects financed under Horizon 2020 and inspire new applicants.

After Rob Peters opened the workshop, Inge Van Oost presented the concept of multi-actor approach in detail http://ec.europa.eu/newsroom/horizon2020/document.cfm?action=display&doc_id=12297 . She also explained how it has been updated in the new work programme for 2016-2017 compared to the first period.

The workshop then included two sessions which both aimed to showcase examples of existing projects and discuss lessons learnt. Altogether, 8 multi-actor projects including 3 thematic networks were presented. Testimonies from farmers or advisors or representatives of the end-users benefiting from these projects completed the set of presentations.

The examples presented a range of situations. In some cases, consortia were built from long-standing cooperation networks or initiatives while, in other cases, contacts were created for the sake of the project, which proved to be more difficult. The question of how to build these relationships when they do not pre-exist was at the core of the discussion as well as how to effectively manage them while the project is running.

Other themes for discussion tackled how to integrate farmers' knowledge and scientific knowledge and how do problems faced on the ground influence research questions. The debate also tapped into difficulties for end-users organisations which are not used to take part in such projects, to learn how the process works and gain more confidence. Some participants emphasised how actors learn fast how to work together when there is a real motivation. Early engagement of end-users in consortia from the very first stages of project development was highlighted also as a key success factor.

The presentations and recordings of the event are available on-line on the event page <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/news/interactive-innovation-motion-multi-actor-projects-and-thematic-networks-under-horizon-2020> for all interested EIP-AGRI network members to learn from.

EIP water initiative: Water Innovation Hubs: where they are & what they do

Source: *EIP Water News December 2015*

Over the last months, the EIP Water has taken a look at various kinds of "Water Innovation Hubs" or "Alliances". The objective was and is to develop a continuously growing global overview of these hubs. As a first step we have identified over 40 relevant hubs globally known to us, analyzed their publicly available information and categorized them according to various criteria such as their general and geographical focus, their core constituency, their technology stage, as well as their main activities.

"We think that our initial analysis is a good start and already provides a lot of interesting insights. However, we are also aware that we might have missed several hubs, especially in Asia, Latin America and Africa, and hope that our global network will make us aware of those so that we can include them as we move forward", says Tom Baur from the EIP Water Secretariat who led the analytical work.

Today, the EIP Water is very pleased to present the result of this analysis - the first-ever overview of water innovation hubs globally <http://europa.us6.list-manage.com/track/click?u=55b2cc2102daad86f327941d4&id=4b3add1408&e=13b4e5f987>. This overview is expected to grow over time; more hubs will be added, and the information about already presented hubs will be updated regularly. In 2016, we also plan to analyze current developments on this topic as well as to draw findings and/or recommendations from this analysis. We look forward to receiving feedback <mailto:contact@eip-water.eu?subject=Water%20Innovation%20hubs> from our readers and the various hubs and contributing to a global network of water innovation hubs.

Read more: <http://europa.us6.list-manage.com/track/click?u=55b2cc2102daad86f327941d4&id=07d915e10a&e=13b4e5f987>

Save the date: Next EIP Water Conference in Leeuwarden on 10 February 2016

The 2016 Conference of the European Innovation Partnership on Water will be held on 10 February 2016 in Leeuwarden, The Netherlands

This third EIP Water Conference builds up on the success of its first two Conferences in 2013 and 2014 in Brussels and Barcelona respectively. In early March 2015 the EIP Water had launched a competition for host cities and Conference partners of its 2016 Conference: the city of Leeuwarden was selected out of five very competitive proposals received from Madrid (Spain), Lund (Sweden), Berlin (Germany), Valetta (Malta) and the finally winning proposal from the province of Fryslân in the Netherlands.

Leeuwarden scored highest in almost all criteria for selecting the host city and Conference Partner such as strong institutional and private sector involvement, political buy-in as well as synergies with ongoing EU research and innovation projects in the water sector. In December 2014, Leeuwarden had already been officially recognized as 'innovative city' in the UN Global Compact Cities Programme; the unique structure of Leeuwarden's Water Campus with its close cooperation between water technology companies, knowledge centres and governments, are at the hearth of Leeuwarden's participation in this UN programme.

Participants of the one-day EIP Water Conference on 10 February 2016 will be able to find out about these unique features of Leeuwarden as well as attend a series of side events and site visits preceding and following the Conference. As the host city of the 2016 EIP Water Conference, Leeuwarden and its conference partners will benefit from the great visibility of the event within the European water sector and be able to showcase its water and innovation experience.

The EIP Water has taken a central role on the European water innovation landscape, providing a platform for collaboration of all actors in the field of water and innovation. After a successful first EIP Water conference in November 2013 in Brussels, the second EIP Water Conference took place in November 2014 in Barcelona, Europe's Innovation Capital 2014. Over 400 attendees participated in enlightening discussions on connecting water innovation demand and supply, learned about the activities of 25 EIP Water Action Groups, identified opportunities for collaboration and helped shape European water innovation policy. The EIP Water Conference has proven itself as a brilliant opportunity for strengthening pan-European and global networking for boosting innovation in the water sector, and we are confident that the 2016 Conference in Leeuwarden will once again be an outstanding event for the European water sector and contribute to removing innovation barriers and creating opportunities for more water innovation in Europe and globally.

Interregionale samenwerking binnen EU (INTERREG)

Interreg is een Europese subsidieregeling, waarbinnen partijen uit meerdere landen samenwerken in projecten op het terrein van duurzame ruimtelijke en regionale ontwikkeling.

Er zijn 3 verschillende Interreg-programma's. Deze zijn gericht op samenwerking:

- in de grensregio's (Interreg A);
- tussen regio's in verschillende landen (Interreg B);
- door heel Europa heen, dus niet gebonden aan een bepaald gedeelte van het grondgebied van de EU (Interreg C).

Euregio Maas-Rijn: nieuw grensoverschrijdend samenwerkingsprogramma goedgekeurd

Bron: http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/newsroom/news/2015/12/12-09-2015-meuse-rhine-euroregion-adoption-of-a-new-cross-border-cooperation-programme

De Commissie heeft vandaag het programma "Interreg V-A Euregio Maas-Rijn" goedgekeurd. Dit programma, dat de grensregio's van Nederland, België en Duitsland bestrijkt, is goed voor 140 miljoen euro, waarvan 98 miljoen euro uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO).

Het grensgebied België-Duitsland-Nederland heeft een lange geschiedenis van intense grensoverschrijdende samenwerking. De samenwerkingsentiteit Euregio Maas-Rijn (EMR) is in 1976 opgericht door de vijf partnerregio's — Limburg in Nederland; Limburg, Luik en de Duitstalige gemeenschap in België; en Aken in Duitsland. Dit maakt de EMR tot een van de oudste Euregio's, met als kostbare troef zijn verscheidenheid aan talen, culturen en landschappen.

Het programma "Interreg V-A" richt zich op vier prioriteiten:

1. investeren in innovatieve kleine en middelgrote ondernemingen (34 % van de totale financiering);
2. ondernemerschap ondersteunen (21 %);
3. onderwijs en sociale inclusie bevorderen (20 %);
4. territoriale integratie versterken (19 %). Het programma zal de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit verder doen toenemen.

Meer informatie

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/index_nl.cfm

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)

EFRO is een Europese subsidieregeling gericht op versterking van de regionale economie. In Nederland zijn er 4 landsdelen (Noord, Oost, West, Zuid).

OP-OOST Bijstelling kwaliteitseis “Innovatiesamenwerkingsprojecten”

Bron: Nieuwsbrief EFRO subsidieprogramma OP-Oost 2014-2020 XII

De kwaliteitseis voor “Innovatiesamenwerkingsprojecten” (par. 3.2) is verlaagd naar minimaal 70 punten. Hiertoe heeft de Managementautoriteit (MA) op 8 december besloten. Alle eerder afgewezen “**innovatiesamenwerkingsprojecten**” kunnen binnenkort hun aanvraag opnieuw indienen.

Keuze voor kwaliteit

Subsidieaanvragen die ingediend worden bij het OP Oost subsidieprogramma worden door de deskundigencommissie op vijf kwaliteitscriteria beoordeeld. Landelijk is hierbij voor EFRO een minimum score van 70 punten vastgelegd. Voor “Innovatie-samenwerkingsprojecten” had OP-Oost de ondergrens echter op 80 punten vastgesteld.

Programmалеider Anko Jan Marringa zegt hierover:

“Aanvankelijk was de verwachting dat juist in Oost Nederland heel veel belangstelling was voor deze regeling. Om die reden is ervoor gekozen de kwaliteitseis voor “Innovatiesamenwerkingsprojecten” op 80 punten te zetten. Als je heel aanvragen verwacht, heb je de luxe alleen de allerbeste projecten te subsidiëren”.

Minder aanvragen dan verwacht

In de afgelopen periode zijn er bij OP-Oost echter minder “Innovatiesamenwerkingsprojecten” ingediend dan verwacht. Ook blijkt een groot aantal aanvragen de eindstreep van 80 punten niet te halen. Hierdoor dreigde een groot deel van het beschikbare budget onbenut te blijven. Bij nadere bestudering blijkt een deel van de aanvragen wel meer dan 70 punten te scoren. Omdat de belangstelling niet zo groot is als verwacht heeft de MA besloten de puntengrens te verlagen naar 70. De andere regio's in Nederland kennen ook een minimum van 70 punten. Hierdoor maken ondernemers in Oost-Nederland nu evenveel kans op subsidie voor “innovatiesamenwerkingsprojecten” maar wordt ook de bijdrage vanuit Rijksprogramma MKB innovatiestimulering Topsectoren (MIT) optimaal ingezet.

Opnieuw indienen na publicatie Beleidsregel

Iedereen die eerder een aanvraag ingediend heeft voor de regeling innovatiesamenwerkingsprojecten kan deze één dag na publicatie in het Provinciaal Blad (zoek aangepaste Beleidsregel Operationeel Programma EFRO 2014-2020 Oost Nederland) tot 31 december opnieuw indienen. Alle projecten die vervolgens boven de 70 punten scoren en binnen het plafond vallen maken grote kans dat hun aanvraag alsnog wordt gehonoreerd.

Samenwerking met MIT

In het EFRO-programma OP Oost worden twee subsidie instrumenten, te weten de haalbaarheids- en innovatie-adviesprojecten (par 3.1) en de innovatiesamenwerkingsprojecten (par. 3.2) uitgevoerd in samenwerking met het Rijksprogramma MKB Innovatie-stimuleringsregeling Topsectoren (MIT).

The Netherlands and Brazil agree on an intensive public-private program on sustainable bio refineries

Source: FAPESP-BIOEN <http://http//bioenfapesp.org>

Director General Hans Schutte of the Netherlands Ministry of Education, Culture and Science, Scientific Director Carlos Henrique de Brito Cruz of FAPESP and president Luuk van der Wielen of BE-Basic Foundation confirmed their intended support to continue their successful collaboration and enable a challenging program of academia and industry to jointly develop sustainable bio refineries for aviation fuels and chemical building blocks, and to develop the required professional workforce.

In a meeting hosted by FAPESP, B E-Basic Foundation and the Netherlands Network for Innovation, Technology and Science (NL- NITS) within the Dutch Consulate General, leaders from international companies including DSM, Corbion, Boeing and Embraer discussed their interests and commitments for sustainable production of fuels and chemical building blocks, to help reduce climate change and build a sustainable economy. Together with experts from the Centre for Bio ethanol (CTBE) and the Brazilian and Dutch universities USP, UNICAMP, WUR and TU Delft, a challenging program was agreed upon for the conversion of agricultural residues and organic waste streams to value added products such as aviation fuels and plastics.

The program expands on the existing joint projects, aiming to clarify the fundamental questions around pre-treatment and conversion as well as on integration of sustainable choices. This will result in models and tools which can be used for business decisions. Promising designs will be tested at pilot scale resulting in demonstrations, so that the optimal routes can be validated and properly prepared for actual deployment in society. In order to ensure sufficient professional workforce, it was agreed on to expand the collaboration on the Dual Degree PhD programs. These will be supported by high level educational materials and programs (including MOOCs, joint technological and business courses as well as more advanced vocational training in the Living Labs).

BE-Basic, NWO and FAPESP intend to align their programs in Brazil to facilitate these ambitions. Schutte underlines the importance of the collaboration: *"We are extremely happy and proud to see the great progress that Brazilian and Dutch parties have made in the last years. The plans expressed during the Minister's presence in August were developed into a joint ambitious public-private program that brings Brazilian and Dutch academia, research institutes and industry together, and has the potential to be world leading. The Dutch government intends to support this as affirm basis for continued and intensified collaboration."*

All participants stressed that the further implementation of bio based sustainable business is highly dependent on good communication to show the positive impacts of bio refineries, which can help to business development. Such actions can best be organised in international contexts such as the recent meeting at the World Bank presenting the jointly produced SCOPE report on Bio energy and Sustainability and will be supported by the new program.

De 10 technologieën die de toekomst van de maakindustrie gaan bepalen

Bron: AWTIe-mailalert 26 november 2015

Deloitte Global en de US Council on Competitiveness (CoC) hebben een studie uitgebracht naar de toekomstige kwetsbaarheden van het Amerikaanse innovatie-ecosysteem. Het identificeert ook de 10 meest veelbelovende geavanceerde productie technologieën. Dat zijn bijvoorbeeld voorspellende analyses, slimme verbonden producten, geavanceerde materialen en slimme fabrieken.

Meer informatie

Nieuwsbericht Deloitte: <http://www2.deloitte.com/us/en/pages/about-deloitte/articles/press-releases/ten-advanced-technologies-seen-to-shape-manufacturing-future.html>

Rapport Deloitte /CoC(pdf):

http://www.compete.org/storage/documents/Deloitte_and_Council_on_Competitiveness_Advanced_Tech_Report_11-17-15.pdf

Klein groepje landen leidt in belangrijkste technologieën met groeipotentieel

Bron: AWTIe-mailalert 19 november 2015

De World Intellectual Property Organization (WIPO) heeft top een rij gezet aan welke landen de meeste octrooien worden toegekend in drie belangrijke techniekvelden: 3D-printen, nano technologie en robotica. Het gaat om 5 landen, met Japan en de VS in de hoofdrol. De andere 3 zijn Duitsland, China en Zuid-Korea. Daarachter volgt een groepje met onder Frankrijk, het VK, Rusland **en Nederland**. Of de genoemde technologieën inderdaad economische groei gaan opleveren, moet nog maar worden afgewacht, aldus een artikel van IP-Watch. Een artikel van Innovation Excellence denkt dat digitale technologie veel belangrijker is. Daar zet een artikel van The Guardian dan weer een vraagteken bij: wie zit eigenlijk op te wachten op al die technologieën en welke maatschappelijke problemen gaan ze oplossen? Een artikel van Science Guide legt dat in ieder geval uit voor de nano technologie, in combinatie met biomedische technologie. Een artikel van ZD Net legt hetzelfde uit voor 3D-printen.

Meer informatie

Nieuwsbericht WIPO: http://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2015/article_0015.html

Rapport WIPO (pdf): http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_944_2015.pdf

Chinese universiteiten bezig met inhaalslag op rest van de wereld

Bron: AWTI e-mail alert 10 december 2015

Chinese universiteiten dichtten snel de kloof met de mondiale topinstellingen. Dat concluderen de samenstellers van de nieuwste Times Higher Education (THE) Index voor BRICS-landen en Opkomende Economieën. In de top 200 staan twee Chinese universiteiten bovenaan en is de helft van de top 10 Chinees. In totaal heeft China 39 plaatsen in de top 200.

Bericht University World News: <http://www.universityworldnews.com/article.php?story=20151201202010909>
THE BRICS and Emerging Economies Rankings: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>

Honoreringen Green Genetics

Bron: *STW Nieuwsbrief*, November 2015

Negen onderzoeksprojecten kunnen van start in het programma Green Genetics. Het doel van Green Genetics is de koppositie van Nederland op het gebied van plantenveredeling te versterken. Het programma richt zich op de vraag hoe genetische factoren en omgevingsfactoren de ontwikkeling van planten sturen. Die kennis moet uiteindelijk uitmonden in nieuwe veredelingsmethoden.

Het programma is een gezamenlijk initiatief van STW, het TKI-Uitgangsmaterialen en Plantum, de branchevereniging voor plantenveredelingsbedrijven. Het totale budget van het programma bedraagt 6 miljoen euro. Daarvan is 3 miljoen euro beschikbaar gesteld door het Ministerie van Economische Zaken. De overige financiering is afkomstig van bedrijven die aan de onderzoeksprojecten deelnemen. STW verzorgt de bureauvoering rondom het programma.

Development of a HTP screening platform for targeted selection of GM-free genotypes with novel recognition specificities based on the rational design of functional R genes (14529)

Hoofdaanvrager: Dr.ir. A. Goverse, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Genomic prediction within and among ploidy levels: an example in potato (PredAPloid) (14520)

Hoofdaanvrager: Prof.dr. F.A. van Eeuwijk, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Genetische kaart in polyploïde Phalaenopsis (14947)

Hoofdaanvrager: Dr. P.F.P. Arens, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Next generation optical mapping for high-throughput genotyping (14516)

Hoofdaanvrager: Prof.dr.ir. D. de Ridder, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Pelargonium genomics for overcoming cytonuclear compatibility and bridging species barriers (14531)

Hoofdaanvrager: Dr. F.T. Bakker, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

The search for temperature in sensitive cauliflower (14946)

Hoofdaanvrager: Dr.ir. A.B. Bonnema, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Towards durable susceptibility (S) gene-based Tospovirus resistance in crops (149498)

Hoofdaanvrager: Dr.ir. M.H.A.J. Joosten, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Understanding and predicting the Phenotype of Phalaenopsis Orchids in different environments (14525)

Hoofdaanvrager: Prof.dr.ir. L.F.M. Marcelis, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Yield prediction based on QTLs for yield components using crop ecophysiological models (14524)

Hoofdaanvrager: Prof.dr.ir. L.F.M. Marcelis, Wageningen Universiteit & Researchcentrum

59 miljoen voor nieuwe innovatieprojecten in 2016

Bron: Nieuwsbrief 29 Topsector Agri & Food

Het topteam en het bestuur van TKI Agri & Food hebben de minister van Economische Zaken geadviseerd om **31 nieuwe PPS-projecten uit de oproep voor 2016 te honoreren**. In totaal is er **59 miljoen** gemoeid met de projecten.

De 31 projectvoorstellen komen voort uit de oproep die het TKI Agri & Food in april 2015 plaatste. In juni heeft het TKI Agri & Food 93 verkorte voorstellen ontvangen met een tweemaal overschrijding van de beschikbare onderzoekscapaciteit. Na een eerste adviesronde **zijn 35 voorstellen ingediend**. De voorstellen zijn gerant door zeven onafhankelijke beoordelingscommissies. De kwaliteit van de voorstellen is beter dan vorig jaar. Op basis van de ranking adviseren het Topteam Agri & Food en het bestuur van TKI Agri & Food om de vrijvallende DLO-en TNO-capaciteit toe te wijzen aan 31 PPS voorstellen.

De programma's bij DLO en TNO zijn een belangrijk onderdeel van een samenhangend pakket aan instrumenten en activiteiten op het gebied van kennis en innovatie om de ambities van de Topsector te realiseren en de sterke uitgangspositie verder uit te bouwen. Voor het vraag gestuurd programmeren van de DLO - en TNO-capaciteit vraagt het TKI Agri & Food sinds 2012 jaarlijks voorstellen voor Publiek Private Samenwerking (PPS) in een call. Met deze call wordt ruimte gegeven aan bedrijven om samen met kennisinstellingen en overheid met voorstellen te komen die aansluiten op de ambities uit het Innovatiecontract. De sector heeft op deze wijze een vraag gestuurd portfolio van 89 PPS-en opgebouwd met participatie van DLO en TNO. In totaal zijn zo'n 400 bedrijven betrokken, waaronder ruim 300 MKB.

De minister neemt binnenkort op basis van het advies een beslissing over de honorering. Daarna kunnen de projecten van start. De volledige openbare samenvatting van het advies aan de minister is hier <http://www.tki-agrifood.nl/documenten-pps/resultaat-pps-call-voor-website-af.pdf> te lezen.

Meerjarenprogramma Topsector Logistiek: 6 consortia aan de slag binnen Accelerator

Bron: NWO site actueel nieuws

Binnen de tweede ronde van het onderzoeksprogramma Accelerator zijn 6 projecten gehonoreerd. Binnen deze projecten werken onderzoekers, partners uit bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties samen in consortia. De consortia onderzoeken mogelijkheden die op korte termijn bijdragen aan een betere concurrentiepositie van bestaande bedrijven en nieuwe bedrijfsactiviteiten in de logistieke sector. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu stelt de middelen –bijna 3 miljoen euro –voor deze onderzoeksprojecten beschikbaar.

Accelerator is onderdeel van de uitvoering van het Meerjarenprogramma Topsector Logistiek 2016-2020 en het Jaarplan 2015 Topsector Logistiek zoals opgesteld door het Topteam Logistiek. NWO draagt 275 miljoen euro per jaar bij aan de topsectoren waarvan ruim 100 miljoen euro in het kader van publiek-private samenwerking (PPS), waarbij wetenschappers en bedrijven samen onderzoeksprojecten opzetten en financieren. NWO selecteert te financieren onderzoeksprojecten via het systeem van competitie en volgens de bij NWO gebruikelijke kwaliteitsmaatstaven. Juist vanwege de relevantie van onderzoeksthema's voor de samenleving is kennisbenutting een belangrijk aandachtsgedebied binnen de topsectoren.

Éen van de zes gehonoreerde projecten:

DAVINCI3 Community Projectleider: Dr. C.N. Verdouw, Wageningen Universiteit & Researchcentrum, Maatschappijwetenschappen, Toegepaste informatiekunde (INF).

Partners: Verenigde Sierteeltvervoerders VSV, Fleurametz, Wageningen Universiteit & Researchcentrum Maatschappijwetenschappen (Toegepaste informatiekunde (INF), Communication, Philosophy, and Technology (CPT), Operationele Research & Logistiek (ORL) en Landbouw Economisch Instituut), Holstein

Flowers, Vereniging van Groothandelaren in Bloemisterijproducten (VGB), Van der Plas Flowers and Plants B.V., Royal Lemkes, Flora Holland, Floricode.

Bekijk de samenvattingen van alle gehonoreerde projecten

<http://www.nwo.nl/onderzoek-en-resultaten/programmas/accelerator/projecten+tweede+ronde>.

Netwerkdag 2016 TKI Uitgangsmaterialen in Nieuwegein 12 april 2016

TKI Uitgangsmaterialen organiseert op dinsdag 12 april 2016 de jaarlijks terugkerende TKI U netwerkdag. Doel van deze middag is om vertegenwoordigers van de industrie, overheid en kennisinstellingen weer met elkaar in contact te brengen. Op deze netwerkdag geven experts hun visie op welke nieuwe ontwikkelingen onderzoekers uit het bedrijfsleven en kennisinstellingen te wachten staan. TKI Uitgangsmaterialen is dan ook erg blij dat Prof. Dr. Richard Visser bereid is gevonden een lezing te verzorgen over Plantenveredeling 150 jaar na Gregor Mendel.

Ook veel aandacht voor nieuw en bestaand onderzoek: in verband met nieuwe calls in 2016 krijgen onderzoekers de mogelijkheid zich op de netwerkdag door middel van presentaties, abstracts en posters te presenteren aan bezoekers, en aan geïnteresseerde bedrijven die voor cofinanciering kunnen zorgen. Ook zullen twee studenten van de Graduate School Plant Breeding vertellen over hun onderzoek. Bekijk hier <http://topsectortu.nl/sites/topsectortu.nl/files/files/programma%20netwerkdag%202016.pdf> het **volledige (voorlopige)programma**.

Uiteraard is er op deze netwerkdag ook weer veel ruimte om ook met elkaar in gesprek en discussie te gaan. Om de nodige inhoudelijke diepgang te kunnen bereiken doen wij dat in de vorm van enkele parallelsessies. In deze sessies staan de volgende onderwerpen centraal:

- Kwantitatieve genetica en plantenveredeling
- Plantenfysiologie in relatie tot abiotische stress en kwaliteit
- Gewasbescherming en resistentieveredeling
- Implementatie van nieuwe technologieën in de plantenwetenschappen

Vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven, kennisinstellingen, overheden en belangenorganisaties actief in de sector Uitgangsmaterialen (landbouw, sierteelt, groentezaad en zaadtechnologie) mogen deze bijeenkomst niet missen! Noteer daarom dinsdag 12 april in uw agenda, en **schrijf u alvast in via deze link** <https://www.eventure-online.com/eventure/login/Pab04a090-a1b1-4822-b00d-d712f49deedb>. De locatie is het NBC in Nieuwegein.

Te weinig gelden sturing voor landbouwinnovatie

Bron: Albert Sikkema Resource

Opnieuw is er kritiek op het innovatiebeleid van het ministerie van EZ. De Nederlandse overheid steekt te weinig geld en visie in de onderzoek- en innovatieagenda voor de landbouw, constateert de OESO.

Het Nederlandse systeem voor landbouwinnovatie wordt gekenmerkt door een goede samenwerking tussen onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven. Maar de inbreng van de overheid laat te wensen over, constateert de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO, internationaal bekend als OECD) in een nieuw rapport <http://www.oecd.org/netherlands/innovation-agricultural-productivity-and-sustainability-in-the-netherlands-9789264238473-en.htm>. Bezuinigingen en gebrek aan publieke sturing van de onderzoekagenda belemmeren de innovatie, meent de OESO in een advies aan het ministerie van EZ.

De OESO constateert dat de procedures voor bedrijven om deel te nemen aan onderzoeks- en innovatieprojecten te complex zijn. Er zijn kortere en minder complexe procedures nodig voor bedrijven om deel te nemen aan innovatieprojecten, adviseert de organisatie. Het beleid van het ministerie van EZ om innovatie te stimuleren via belastingvoordelen voor bedrijven is belangrijk, maar kleine mkb- bedrijven met weinig tot geen onderzoekscapaciteit profiteren daar niet van, constateert de OESO. Het praktijkonderzoek voor mkb- bedrijven is juist weggevallen door de opheffing van de productschappen. Het is de vraag of de huidige investeringen genoeg zijn om de innovatiekracht van de Nederlandse agrosector op peil te houden, stelt het rapport.

De overheid vervulde altijd een belangrijke rol bij het agenderen van onderzoeken het aanjagen van innovatie, maar ontbeert nu een lange termijn visie voor een duurzame landbouw, vindt de OESO. In de topsectoren komen het publieke belangen maatschappelijke uitdagingen als de klimaatverandering onvoldoende aan bod. Bovendien vraagt de OESO zich af of de publiek-private onderzoeksprojecten in de topsectoren de meest effectieve manier is om publiekgeld te spenderen. Ze adviseert om meer geld in te zetten op de lange termijnprestaties van het innovatiesysteem. De overheid moet een eigen onderzoekagenda opstellen en meer geld steken in de kennisinfrastructuur, inclusief de instituten voor landbouwkundig onderzoek. Bovendien moet ze met haar beleid de samenwerking tussen de kennisinstellingen op het gebied van landbouw, gezondheid en milieu stimuleren, adviseert het rapport

'Innovation, Agricultural Productivity and Sustainability in the Netherlands'.

Ook de onderwijsinstellingen kunnen hun bijdrage aan de innovatie verbeteren, meent de OESO. Het groene en gangbare onderwijs kan beter samenwerken en de overheid kan daar wat aan doen door de huidige verschillen bij de financiering van het groene en gangbare onderwijs gelijk te trekken.

De eerste Nationale Wetenschapsagenda is klaar

Bron: AWTle-mailalert 3 december

De Nationale Wetenschapsagenda 2016 is klaar. Uit de 11.700 ingediende vragen zijn 140 clustervragen gedestilleerd, met zowel een theoretische als een praktische invalshoeken met vertakkingen naar uiteenlopende disciplines. De stuurgroep van de kenniscoalitie plus het onafhankelijk voorzitterschap van Beatrice de Graaf en Alexander Rinnooy Kan constateert dat er extra middelen nodig zijn om met veelbelovende routes stevige stappen voorwaarts te maken. Dat constateert ook Robbert Dijkgraaf in een interview met Science Guide. De Vereniging Hogescholen, de VSNU, VNO-NCW en MKB Nederland reageren allemaal positief op de nieuwe Wetenschapsagenda en willen er graag verder mee. In een Kamerbrief leggen de ministers Henk Kamp (EZ) en Jet Bussemaker (OCW) en staatssecretaris Sander Dekker (OCW) uit hoe ze de Wetenschapsagenda willen inzetten in het beleid. De bedoeling is dat de agenda voortdurend in ontwikkeling blijft.

Nieuwsbericht Wetenschapsagenda.nl: <http://www.wetenschapsagenda.nl/presentatie-van-de-nationale-wetenschapsagenda/>

_Nieuwsbericht Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/nieuws/2015/11/27/wetenschappelijke-krachten-bundelen-voor-topprestaties>

Artikel Science Guide: <http://www.scienceguide.nl/201511/meer-dan-morele-steun-aan-wetenschap.aspx>

Reactie Vereniging Hogescholen: <http://www.vereniginghogescholen.nl/vereniging-hogescholen/nieuws/1789-nationale-wetenschapsagenda-is-een-feit-het-hbo-gaat-ermee-aan-de-slag>

Reactie Vereniging Universiteiten: http://www.vsnu.nl/nl_NL/nieuwsbericht/nieuwsbericht/238-vsnu-voorzitter-karl-dittrich-reageert-op-de-nationale-wetenschapsagenda.html

Reactie VNO-NCW/MKB Nederland: <http://www.mkb.nl/index.php?pageID=4&messageID=10398&ss=>

Nieuw platform voor kennis over MKB

Bron: website rijksoverheid, Ministerie van Economische Zaken

Overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen slaan de handen ineen om meer informatie en gegevens over het MKB te verzamelen en hen daarmee beter van dienst te zijn. Deze informatie wordt gebundeld op het nieuwe kennisplatform De Staat van het MKB. Het platform werd gelanceerd in de Malietoren in Den Haag in aanwezigheid van Hare Majesteit Koningin Máxima.

Het Nederlandse midden- en kleinbedrijf omvat een diversiteit aan bedrijven. De groenteboer en kapper om de hoek maken deel uit van het MKB, maar ook bedrijven met tweehonderd werknemers, innovatieve start-ups en ZZP-ers.

'Om goed inzicht te krijgen in deze diversiteit aan bedrijven is het nodig gedetailleerde informatie te hebben', zegt minister Kamp van Economische Zaken. 'De Staat van het MKB is daarbij een waardevol instrument. Het helpt ons bij het opstellen van maatregelen waarmee we MKB-bedrijven van dienst kunnen zijn om verder te groeien. Belangrijk, want het MKB is cruciaal voor de economie van Nederland. MKB-bedrijven zetten samen 888 miljard euro om en zijn goed voor 7 van de 10 banen in het bedrijfsleven.'

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken leverde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) nieuw cijfermateriaal waarmee 'de staat' van het MKB beter dan voorheen in kaart is gebracht. Dit is terug te vinden op www.staatvanhetmkb.nl. Naast actuele cijfers en feiten geeft de website toegang tot verdiepende studies en achtergrondartikelen. De komende tijd wordt het kennisplatform uitgebreid in samenwerking met partners uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden. Geïnteresseerden kunnen zich melden via meedoen@staatvanhetmkb.nl

De Staat van het MKB is tot stand gekomen door samenwerking tussen het Nederlands Comité voor Ondernemerschap en Financiering, het ministerie van Economische Zaken, het Centraal Bureau voor de Statistiek, MKB-Nederland en DARE, een groep hoogleraren die zich richt op ondernemerschap.

REGIONAAL

Subsidie voor innovaties in Gelderland

Bron: website OP-Oost

Subsidie voor innovatie

Twee ontvangen de subsidie via het EFRO-programma OP-Oost2014-2020. Hierbij investeren de EU, het Rijk, Gelderland en Overijssel samen in innovaties en koolstofarme economie. Het doel van het OP-Oost is dat meer Oost-Nederlandse MKB-bedrijven meer omzethalen uit nieuwe producten.

BiomygreenBV (Velp), en Agrifirm PlantBV (Apeldoorn) ontvangen een EFRO subsidie van € 284.772,- voor een zaadcoating tegen bodemuitputting.

Cleantech Innovations BV en IPSS Engineering BV (Bennekom) ontvangen €131.154,- subsidie, voor een fotobioreactor die eetbare algen laat groeien.

Schimmels tegen bodemuitputting

In het samenwerkingsproject "Ontwikkeling Mycoat" wordt een zaadcoating ontwikkeld, zodat goedaardige mycorrhizaschimmels kunnen worden toegepast in de landbouw. Deze schimmels versterken het bodemleven, waardoor landbouwers minder pesticiden en kunstmest nodig hebben. Het gebruik van de schimmels tegen bodemuitputting vergt nu nog veel tijd en geld, maar met de zaadcoating moet dit makkelijkere en effectiever kunnen. De totale kosten van het project bedragen € 813.634. Europa draagt € 239.435,- bij en de Provincie Gelderland € 45.337,-

Algen voorvoeding en farma industrie

Binnen het project 'LAURA' van Cleantech Innovations BV en IPSS Engineering BV wordt een fotobioreactor ontwikkeld om algen sneller te laten groeien. De algen worden gebruikt in de voedingsmiddelen- en farma industrie. De totale kosten van het project bedragen €374.724,-. Een subsidie van € 65.577, wordt gegeven vanuit het EFRO-budget. Vanuit de rijksmiddelen voor MKB-innovatie stimulering Regio en Topsectoren (MIT) komt daar nog eens € 65.577,- bij.

GreenBrains kennisvouchers

Bron: website GreenBrains

Innovatie en ontwikkeling gaan niet vanzelf! Daarom biedt GreenBrains voor MKB bedrijven in Regio Keyport 2020 en Greenport Venlo, door middel van het inzetten van de GreenBrains voucher, extra ondersteuning om onderzoeks- en ontwikkelcapaciteit in te kopen bij Fontys Hogescholen Venlo, HAS Hogeschool, **Wageningen UR** en CITAVERDE Bedrijfsopleidingen. Het betreft een stimuleringsbijdrage.

Wij helpen u bij het beantwoorden van uw kennisvraag en bij uw innovatieproces. Immers innovatie is van groot belang om als onderneming succesvol te blijven of juist te worden. Een veelzijdig team van professionals staat tot uw beschikking om u te helpen bij het concreet maken van uw innovatieplannen.

De voucher staat voor een totale projectwaarde van minimaal € 7.500. De eigen bijdrage bedraagt € 2.500 en de bijdrage van GreenBrains bedraagt € 5.000. Over het totale voucherbedrag wordt de btw bij u in rekening gebracht.

Kennisvoucher

Hoe gaat het in zijn werk?

- **Stap 1:**

Op het moment dat de GreenBrains voucherregeling is geopend, stelt u binnen het termijn uw kennisvraag via het formulier op de GreenBrains site. In het formulier geeft u aan voor welke GreenBrains voucher u in aanmerking wilt komen. Het aantal uit te geven vouchers per kalenderjaar is gemaximiseerd. Zie voor meer informatie de GreenBrains voucherregeling zoals op deze site is

gepubliceerd. Vanaf maandag 7 december 09.00 uur t/m zondag 31 januari 2016 24.00 uur is de GreenBrains voucherronde voor de Regio Keyport 2020 en Greenport Venlo geopend! Schrijf u vanaf 7 december via de banner op deze site in. Let op: deze voucherronde is alleen opengesteld voor MKB bedrijven in de Regio Keyport 2020 (Midden- Limburg en Cranendonck) en Greenport Venlo (Noord-Limburg)

- **Stap 2:**

Om in aanmerking te komen voor een GreenBrains voucher dient u een de-minimisverklaring in te vullen. De verklaring hebben wij op deze pagina voor u opgenomen. Het ingevulde formulier kunt u vervolgens uploaden en samen met uw kennisvraag verzenden.

- **Stap 3:**

Binnen drie weken hoort u of er een GreenBrains voucher aan uw bedrijf is toegekend en maken we verdere afspraken met u.

Greenbrains voucherregeling

<http://www.greenbrains.nl/files/a4bfcbfede63d2190721d41d6b9b9500e4e445b2/GreenBrainsvoucherregelingRegioKeyport2020122015.pdf>

Meer informatie

<http://www.greenbrains.nl/greenbrains/kennisvouchers>